

Dan nu de namen van de personen die op deze foto staan. We draaien met de klok mee en beginnen op de 6. Daar staat de nestor van de PvdA uit de jaren 50 en 60 Daan van Herwaarden, Dan Aart van der Meijden en Jan van Maaren, Hen van Arkelen, Jan van Boggelen. Achter tegen de muur zien wij Gerrit van Zee, correspondent en verslaggever van De Gecombineerde. Daarnaast een onbekende, dan Kaldenberg en Jaap Wever. De heer Maas, gemeentesecretaris van Breda, heft het glas en neemt er nog een. Gelukkig zijn er ook nog dames op de receptie, maar wie de eerste dame is? Ik hoop dat u het weet. Dan de leerkrachten van de Christelijke lagere school mejuffrouw Van Leerdam die de laatste is Bas Biesheuvel die toen nog baardloos was. U begrijpt dat ik graag de ontbrekende namen van deze personen op de foto wil weten en daar heb ik de hulp van de leden van "Den Ouden Dijk" nodig. Herkent U een van de onbekende personen geef mij dan een seintje. In de volgende "kiek van toen" hoop ik erop terug te komen.

Jaap de Kock

Uw vorig boekje nummer 6 van ons verenigingsblad.

Uw naamens het bestuur wordt u een voorspoedig 1998 toegewenst.

Uw boekje toe heeft Marinus van Maaren steeds de copy aangeleverd voor dit boekje. Na rijp beraad is besloten hierin enige verandering aan te brengen, in het bijzonder dat ook andere redactie- en/of bestuursleden dit deel van het verenigingsblad zullen verzorgen. Vandaar dat u onder dit stukje de naam van de redactie-meester aantreft. U zult het mij niet euvel duiden als ik van de gelegenheid gebruik maak iets over de "penningen" van de vereniging te schrijven.

Als het vaak veelal gebruikelijk in het eerste nummer van het nieuwe jaar volgt een terugblik op het voorbije verenigingsjaar, alsmede een blik in de nabije toekomst. Dit naar mijn mening goede gebruik wil ik in stand houden.

De in 1997 uitgevoerde activiteiten kunnen als geslaagd worden genoemd. Het is niet op de verschillende onderdelen in te gaan kan gesteld worden dat de belangstelling duidt op een grote mate van betrokkenheid en dit betekent voor het bestuur een stimulans om op de ingeslagen weg door te gaan. Ook in 1998 is door het bestuur een planning gemaakt van activiteiten. Zonder te veel detail te treden kunt u er van op aan dat begin juni weer een zomeravond-activiteit zal worden georganiseerd.

Een extra activiteit zal medio 1998 door de vereniging een boekje worden uitgegeven over de geschiedenis van het fanfarekorps "Wilhelmina", dit ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van dit muziekkorps. Te zijner tijd zal de nodige informatie worden verstrekt waar en voor welke prijs dit boekwerk kan worden gekocht.

Voor het jaar 1998 heb ik reeds aangegeven iets over de "penningen" te schrijven. Nu, ik wil u vriendelijk verzoeken de contributie voor het jaar 1998 zo spoedig mogelijk over te maken op de bankrekening van de vereniging (nr. 1712314). Voor de goede orde merk ik op dat met ingang van 1998 de contributie is vastgesteld op f 20,- per jaar.

Tenslotte zal de redactie het zeer op prijs stellen als door een of meerdere leden copy wordt geleverd voor plaatsing in het verenigingsblad.

Ik wens u veel leesplezier.

Joop Kwakernaak.

Inhoud.

	<u>blz.</u>
Van de redactie	1
Inhoud	2
Informatie bestuur	3
De neringdoeners 2	4
Een rijk bezit	18
Het verdwenen slot "De Engelenburg"	22
Kiek van toen	29

Informatie bestuur.

Het bestuur van de historische vereniging "Den Ouden Dijk" Herwijnen is als volgt samengesteld:

Voorzitter: de heer M. van Maaren
Achterweg 76, 4171 BD Herwijnen
tel. 0418 - 581594

Secretaris: mevrouw M. Pelle-van Ooijen
Meidoornlaan 23, 4171 AN Herwijnen
tel. 0418 - 582527

Penningmeester: de heer J.P. Kwakernaak
Kromme Akkers 21, 4171 BM Herwijnen
tel. 0418 - 581723

Bestuurslid: mevrouw D. van Zee-van Arendonk
Graaf Reinaldweg 3, 4171 LC Herwijnen
tel. 0418 - 582246

Bestuurslid: de heer J. de Kock
Meikampgraaf 8, 4174 LB Hellouw
tel. 0418 - 581391

Redactie verenigingsblad: de heer M. van Maaren
Achterweg 76, 4171 BD Herwijnen
tel. 0418 - 581594

de heer J.P. Kwakernaak
Kromme Akkers 21, 4171 BM Herwijnen
tel. 0418 - 581723

Typewerk verenigingsblad: mevrouw M. Pelle-van Ooijen

De contributie bedraagt f 20,- per jaar inclusief verenigingsblad.
Bankrelatie: Rabobank Waalstroom te Waardenburg, rekeningnummer
36.67.12.314 ten name van historische vereniging "Den Ouden Dijk" Herwij-
nen (gironummer van de bank: 892196).

De neringdoeners 2.

21. *Marinus (Rien) de Jongh, melkhandel. Begonnen in 1931 voortgezet door zonen Wim en Bert en schoonzoon Gerrit de Man. Zij startten in de Achterweg een supermarkt in 1980 voortgezet door Wim de Jongh. In 1996 overgenomen door de firma Kaldenberg.*

Voor **MELK, BOTER en KAAS**

Uw aangewezen adres:

M. DE JONG

Melkhandel - Herwijnen

22. *M.H. Hakkert, broodbakkerij en kruidenier. Overgenomen van Hennie Looijen. Begonnen naast de woning van de familie Punt. Bakkerij Hakkert is overgenomen door Evert Bakker en in 1960 samengegaan met Dorus van Vucht uit Hellouw. Evert stopte in 1963 en vertrok naar Amersfoort.*

HALLO! HALLO!

Wed. H. HAKKERT

te Herwijnen

is Uw juiste adres voor:

Kruidenierswaren

Chocolade, Bonbons
enz.

Drogisterij-artikelen

in ruime sorteering

Glas, porcelein en aardewerk

Rokers-artikelen en

Schrijfgereedschappen

ADRES: B 28, nabij het feestterrein

23. *Dinant van Mourik, kapper en tabaksartikelen. Gestopt in de jaren 80.*
24. *Gov. van Ballegooijen. Tegenover de Nederlands Hervormde Kerk. Gestopt in de jaren 80.*

Het juiste adres voor

NIEUWE SCHOENEN

BIJ

Gov. v. Ballegooijen

SCHOENHANDEL te Herwijnen

25. *Henk Braspenning, kruidenier in de Peperstraat. Begonnen in 1937 gestopt in 1947.*

Voor betere en nette bediening

LEVENS MIDDELEN

H. BRASPENNING

B 18 - Herwijnen

26. *Gerrit van der Wal, kruidenierswinkel. Overgenomen van zijn vader Andries van der Wal. Winkel naast Gov. van Ballegooijen. Gerrit stopte in 1966 met de winkel en vertrok naar Zaltbommel.*

27. *Firma Bijl, timmerbedrijf. Zoon van Leendert Bijl, Jan Bijl nam het timmerbedrijf over en woont nu nog in het ouderlijk huis.*

reparatie-werkzaamheden

enz.

Firma L. C. BIJL & Zonen

TIMMERBEDRIJF - HERWIJNEN

28. *Andries van der Wal, kruidenier. Gestopt in 1940 met de winkel die gevestigd was in het "Hans Huijs".*
29. *Betje en Willemien van der Wal, moeder en zuster van Andries van der Wal (Dries de Koekoek) hadden naast de manufacturenwinkel van W.J. de Kiviet een kruidenierswinkeltje.*

Manufacturen, Bedden, Dekens, Petten.

Speciaal adres voor

1e klas Werkmanskleding.

VEENENDAALSCHÉ SAJET.

Beleefd aanbevelend,

W. J. DE KIEVIT, HERWIJNEN.

30. *Hendrik van Londen, timmermansbedrijf + timmerwinkel. Woning afgebroken en nieuw gebouwd door M. van den Berg.*
31. *De Neut, loodgietersbedrijf tegenover de Katerdamssestoep.*

Het beste adres

voor

Kruidenierswaren

en

Drogisterij-artikelen

Beleefd aanbevelend:

H. H. DE JONG

A 83, Herwijnen - Boveneind

32. *Hendrik Hermans (Manus) de Jongh, kruidenier. Nu woning van Gijs de Kiviet en Jopie de Kiviet-Keijnemans, die in de voormalige Rabobank een textielwinkel heeft, "Jopie Textiel".*

33. *Jacobus van Wijk (Kootje lak) groente- en fruitwinkel in het voormalig café tegenover aannemersbedrijf van A. de Zeeuw. De laatste winkel in dat pand was de lampenzaak van Huib van Zuijdam. Gestopt in 1963.*

Het beste adres

voor

versche groenten en fruit

JAC. v. WIJK, Herwijnen A 61

34. *Coenraad Mus, kruidenier, postbode en schoenmaker. De broer van Coenraad, Gijs Mus was ook schoenmaker en kolenhandelaar en woonden aan het "Wadeneind" waar nu de familie Kozijn woont.*

Een aanbevolen adres voor

Schoenen

is

G. MUS - Herwijnen

En tevens Uw adres voor schoenreparatie

35. *Familie Maclean, broodbakkerij. Overgenomen in 1927 door Dirk Hak uit Haaften en in 1960 voortgezet door Henk Hak. In 1970 verhuist naar de Achterweg en het heet nu bakkerij "Kuiper".*

36. *Willem van Velzen, kruidenier en kolenhandelaar. Overgenomen door dochter Corrie, kruidenierswinkel en zoon Niek de kolenhandel. De kleinzoon van Niek heeft op de plaats waar bakker Hak en Niek de kolenboer woonden een nieuwe woning gebouwd, waar nu Niek van Velzen woont.*

37. *Jan en Areke Mus, schoenmaker. Woonde in het huis waar nu Frans de Bruijn woont. Jan en Areke waren de ouders van Coenraad en Gijs van nr. 34. In hetzelfde huis hadden Abram en Gijsje Groen een kruidenierswinkeltje.*

38. *Erven A. van Zandwijk, kruidenier in de jaren 30. Overgenomen door Paul Verploegh. Gestopt in 1939. A. van Zandwijk woonde tegenover de boveindeuse stoep. Het huis is afgebroken.*

39. *Aaldert de Joode, textiel en klompenhandel. Tegenover de boveindeuse stoep. Het huis is afgebroken.*

40. *Cor van Krieken, kruidenier. Vertrokken naar Afrika en overgenomen door Jan Weesjes. Gestopt in de jaren 70 en vertrokken naar Den Dolder.*

C. A. VAN KRIEKEN

HERWIJNEN A 19 Telefoon 263

Kruidenierswaren

Huishoudelijke artikelen

Luxe artikelen en speelgoederen

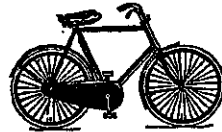
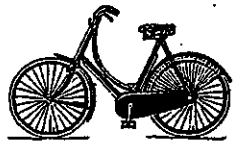
41. *Dirk Ton, smederij. Overgenomen door zijn zoon Jan Ton, waar nu de familie Kraak woont.*

J. TON

HERWIJNEN A 15

SMEDERIJ EN RIJWIELHANDEL

Handel in haarden, kachels, fornuizen
en huishoudelijke artikelen

De vrije natuur roept U naar buiten.

Stap op Uw UNION RIJWIEL.

Hij rijdt als vanzelf.

Vraagt geïllustreerde Prijscourant
aan bij de Fabrik te Dedemsvaart.

Agent te Herwijnen: J. TON.

42. *Dirk de Bruin "Dirkske de schilder" stoep Onderweg.*

D. J. W. DE BRUIN - SCHILDER

HERWIJNEN A 25

Je adres voor al Uw schilderwerk

Specialiteit in VLOEBA en PLASTIEK

43. *Gijsbert de Jongh, slagerij aan de Onderweg. In 1929 voortgezet door zoons, broers en zoons De Jongh in 1972 nieuw gebouwd aan de Achterweg. Na 60 jaar familiebedrijf nam C. van den Berg in 1989 de zaak over en in 1995 werd het slagerij "Arisse".*

De bevrijding is een feit!

De distributie blijft.

Wij hopen U spoedig weer naar genoeg te kunnen leveren:

versch rund- en varkensvleesch

Slagerij **GEBR. DE JONG**

A 21 — HERWIJNEN

LAAT UW

**BESTEK, TEEKENINGEN
EN BEREKENINGEN**

MAKEN

BIJ HET

**BOUWBUREAU
A. STERREBERG
HERWIJNEN**

44. *Ditje Berghakker, kruidenierswinkeltje op de Bommelweg. Nu woont er de familie Bambacht. Ook op de Bommelweg was firma Van Boggelen gevestigd.*

Alle Feestgangers
DRINKEN BIJ VOORKEUR DE HEERLIJKE
Z. H. B.
BIEREN
omdat deze in smaak en kwaliteit bovenaan staan
Overal verkrijgbaar
Aanbevelend,
G. J. VAN BOGGELEN,
Agent ZUID-HOLL. BIERBROUWERIJ

VRAAGT UITSLUITEND
Rietveld's Limonade's.
VERKRIJGBAAR ALLEEN BIJ
G. J. v. BOGGELEN.
ALLEEN 1e KWALITEIT.

45. *Stef van Wijk, zand- en grindhandel.*

St. van Wijk & Zoon

ZAND- EN
GRINDHANDEL

Kershof a 147^a Herwijnen

46. *Arie van Wijk, kruidenier. Tussen de Bommelweg en de Korshof.*

Ons devies:

„Een Vivo-zaak verlicht Uw taak”

A. van Wijk

Levensmiddelenbedrijf

HERWIJNEN, A 147

G. VAN ZEE - HERWIJNEN
Agentschap: Ter Haar & Schuijt N.V. - Leerdam

Levert U alle soorten

DRUKWERKEN

TEGEN BILLIJKE PRIJZEN

47. *Gebr. Van Weelden, transportbedrijf en oliehandel aan de Achterweg.*

**Laat Uw vervoer
economisch zijn**

Ondergetekenden
staan U borg voor
nette bediening en
GOEDE SERVICE

Beleefd aanbevelend:

Gebr. v. Weelden
Expediteurs • Herwijnen

48. *Jo van Steenis.*

**Uw adres voor reparatie en
onderdelen voor rijwielen**

Beleefd aanbevelend,

JO VAN STEENIS, Herwijnen

Ook Uw adres voor het inleveren van bandenbonnen

50. *Diel van Zante, taxi/garage/landbouw.*

RIJWIELEN

zijn nu nog niet vrij, maar

DIEL VAN ZANTE

levert ze nu nog op de bon, maar straks
in alle soorten en merken naar keuze.

Ook voor het vervoer van paarden
en vee, benevens alle andere voor-
komende goederen, door geheel
Nederland, is het adres:

Diel van Zante
C18 Herwijnen, Tel. 215

50. *Gerrit de Kuiper, bodedienst. Nadien Adri Struijk, fiets- en bromfiets-
verkoop en hersteller en begrafenisondernemer.*

51. *Jan de Fockert, electro. Begonnen aan den Hoek en voortgezet aan de
Achterweg.*

*Ter afsluiting van "neringdoeners 2" nog enkele leuke advertenties uit 1929.
Mocht u er nog meer weten, bel ons even op. In "neringdoeners 1" staat op
nummer 13 dat Jan Kaldenberg geen familie was van Ruth en Gijs Kalden-
berg. Dit is niet juist. Jan was wel familie van Ruth en Gijs Kaldenberg.*

*Aagje van Velzen-Maclean bezorgde ons het rijmpje uit 1950:
in Neringdoeners I*

VERZEND PER BEROEPS-VERVOER

Daarom al Uw stukgoederen per

Bodedienst G. DE KUIPER
HERWIJNEN

Wij verzenden deze voor U door geheel Nederland

HET VEILIGSTE VERVOER.

Nic. van Brakel, A 14 Herwijnen

Café „Concordia”

Transport van Vee in afgesloten ruimten

Export van Goederen en Verhui- zingen door geheel Nederland

NIEUWE OVERDEKTE CHEVROLET
VLUGGE EN PROMPTE BEDIENING

Beleefd aanbevelend,

Huib. de Joode,

Herwijnen.

Zoolang het menschdom bestaat,
Bestaat er ook een bakker ;

Als alles 's morgens slaapt,
Dan is die man reeds wakker.

De rijkste man is, zonder brood,
Toch eigenlijk een stakker.

Maar als men brood van ENGELVAART
eet, dan is het : „voor den bakker !”

P.C. Engelvaart

- Electriche -
Brood-, Beschuit-
en Banketbakkerij
Herwijnen

M. van Maaren, augustus 1997.

Bronnen:

- *Over Heren, Weiden en Kastelen van Aart Bijl*
- *Herwijnense vertellingen van Marinus van Maaren*
- *Willem van Leersum*
- *Gijs van Maaren*

Een rijk bezit: de boedelinventaris van Adolphus Bierman.

Na het overlijden van Adolphus Bierman werd op 25 augustus 1766 een inventaris van zijn bezittingen opgemaakt. Per ruimte werd genoteerd welke goederen zich hierin bevonden. We krijgen een goede indruk van de rijkdom van de familie en tevens kunnen we ons een beeld vormen van het huis waarin hij woonde.

Boedelbeschrijvingen geven een beeld van de omstandigheden waaronder onze voorouders leefden en welke bezittingen zij hadden. Niet alleen genealogen zijn gediend met deze beschrijvingen maar ook historici die zich bijvoorbeeld met sociaal-economische geschiedenis bezighouden.

bewerkt zilver en contant geld

12 messen met zilveren heften, 18 zilveren lepels, 18 zilveren vorken, 2 doorgeslagen suikerlepeltjes, 2 mosterdlepeltjes, 2 zoutlepeltjes, 2 zoutvaten, 2 mosterdpotten, 2 peperbussen, 2 sauskommen, 1 tabakscomfoortje, 1 schenkbord, 1 broodbord, 1 bekertje, 2 theelepeltjes, 2 kleine theelepeltjes, 1 voet van een kruikje, 2 Pintsbeker knopen en aan contant geld f 131:01:10

linnen en pellen

29 tafellakens, 3 bonte tafellakens, 219 servetten, 18 paar brede lakens, 21 paar smalle lakens, 25 paar kussenslopen, 1 kussensloop, drie witte gordijnen, 2 lendenkussentjes, 1 wit rabatje, 2 bonte gordijnen, 1 bont rabatje, 39 handdoeken, 6 linnen handdoeken, 11 grove handdoeken, 3 beddenvoorschoten, 4 droogdoeken, 12 theedoekjes, 7 scheerdoeken, 4 paar kleine kussenslopen, 28 kastdoeken en 19 pelledoekjes

lijfgoederen overledene

2 paar zilveren schoen- en broekgespen, 3 paar zwarte schoen- en broekgespen, 1 paar gouden mouwenknoopjes bezet met zeegewas, 1 zilveren signet met een benen handvat en verder linnen en wollen

meubelen en huisraad

In de Rode Kamer

1 spiegel met een bruine lijst, 1 ladetafel met 4 poten, 1 theetafeltje, 1 klein bruin kistje, 8 notehouten stoelen met losse matrassen, 2 metalen kleine kanons, 2 bruine speldenbakjes, een klein vierpotig tafeltje, 1 ledikant met

groene saaij behangen met geel lint omboord en met 1 strooien beddenzak, 1 bed, 1 peluw en 2 kussens, 1 Chitse spreij, 2 witte wollen dekens, 1 katoenen deken, 1 bruine houten poederdoos, en aan porcelein 1 trekpote, 1 spoelkom, 16 kopjes en 16 schoteltes

Op de Kelderkamer

1 ledikant met rode saaij behangen, met wit lint omboord en met 1 strooien beddenzak, 1 bed, 1 peuluw en 2 kussens

1 klein tafeltjes met 4 poten, 1 theetafeltje, 1 bruine ladetafel met 4 poten, 6 bruine stoven, 1 kabinet met een porceleinen stel van driën, 1 bruine houten theestoof, 2 bruine houten gerridonnen, 1 spiegel met een vergulde lijst, aan porcelein 4 potten zonder deksels, 2 flessen, 60 borden, 3 schotels, 11 theeschotels, 12 theekopjes, 1 trekpote, 1 spoelkom, 6 schaaltes, 1 klein schaalte, 14 kleine bekertjes en potjes, 1 spoelkommetje en 1 beschadigde theebus, 1 roomkannetje en 4 kleine leeuwtes, aan Japanse serviesgoed 6 spoelkommetjes, 10 theekopjes en 12 theeschoteltes, verder 2 aardewerken meloentjes om boter in te doen, 1 katoenen deken, 2 witte wollen dekens, 1 Cithse spreij en 8 notehouten stoelen met losse matrassen

Op de Zaal

8 notehouten stoelen met losse matrassen, 1 spiegel met een bruine lijst, 1 theetafeltje, 1 bruine tafel met een la en 4 poten, 1 neerslaande tafel met 4 poten, een kleeborstel, 1 bruin theekistje, 1 klein bruin vierkant kistje, 1 groot tafeltapijt. Aan bruin porceleinen serviesgoed, 21 theekopjes, 23 schoteltes, 1 trekpote. Aan blauw porceleinen serviesgoed, 1 suikerbakje, 6 grove kwispedoors, 2 slaetbakken, 2 boterpotjes, 1 grote porceleinen kast met hierop een groot stel van vijven en in de kast 4 schotels, 12 schaaltes, 12 kleinere schaaltes, 6 gladde schotels, 5 kleinere schotels, 7 geribde schaaltes. Aan Japans serviesgoed 28 borden, 4 schaaltes, 5 bakjes, 2 spoelkommen, 2 kleinere spoelkommen, 2 suikerkoppen met deksels, 6 koffiekopjes, 6 schoteltes, 8 kleine kopjes, 10 kleine schoteltes, 6 kleinere kopjes en 5 schoteltes en verder 13 grote en kleine porceleinen beeldjes, 3 stenen beeldjes, 1 koperen tafelbel, 5 zeehoorns, 2 glazen theebussen, 2 metalen bellen, 2 glazen suikerbakjes, 2 'geschonder' geribde porceleinen spoelkommen, 1 'geschonder' kleinere geribde porceleinen spoelkom en 1 nog kleinere, 1 gladde porceleinen spoelkom, 1 gladde doorwerkte spoelkom met 1 schote, 20 porceleinen boterschaaltes, aan blauw porceleinen serviesgoed 36 thee- en koffiekopjes, 33 schoteltes aan in blauw met goud uitgevoerd porcelein 5 schoteltes met 3 bijbehorende kopjes 1 kapotte trekpote, 1 kleinere kapotte trekpote, 8 bussen met

dekseltjes, 4 geribde pulletjes, drie busjes, 2 pulletjes, 1 scheerbekken, 2 schotels, 1 kapotte schote met 1 lampet, 1 kapot schaalte, 1 spoelkom, 1 kwispedoor, 1 suikerpote, 2 kleinere suikerpotten, 2 zoutvaten, 2 trekpotes, waarvan 1 kapot, 2 chocoladekopjes met oor, 6 pulletjes, 1 suikerpote, 8 grote koffieschoteltes, en verder 64 thee- en koffiekopjes, 1 kapotte ivoren kandelelaar, 2 porceleinen waterpotten, 6 rode Oostindische trekpotten, waarvan een kapot, 4 porceleinen schaaltes, 30 bruine porceleinen thee- en koffieschoteltes en 29 bijbehorende thee- en koffiekopjes

In de Eetkamer

1 kast met glazen met daarop een stel van vijven te weten 1 beschadigde blauwe porceleinen pote met een deksel en 4 blauwe porceleinen spoelkommen. In de kast stonden aan porceleinen serviesgoed 4 schotels, 4 diepe schalen, waarvan een kapot, 1 diepe schote, 8 diepe kleinere schotels, waarvan 2 kapot, 8 grote geblomde borden, 11 koffieschoteltes met 9 bijbehorende kopjes, waarvan 2 beschadigd, 1 klein pote met een deksel, 1 grotere kapotte pote, 8 chocoladekopjes met schoteltes, 12 theekopjes met schoteltes, 2 kannetjes, 1 trekpote met kapot deksel, 1 beschadigde spoelkom, aan Japans serviesgoed 12 theeschoteltes met 11 kopjes, 1 spoelkom, 1 beschadigd trekpote en 3 kleine beschadigde schoteltes, verder 2 geëmailleerde trekpotten, 1 glazen geblomde trekpote, 2 glazen geblomde suikerpotjes, 1 glazen geblomd beschadigd roomkannetje, 1 glazen geblomde spoelkom, 5 glazen geblomde theeschoteltes met 4 kopjes waarvan 1 beschadigd. Aan blauw porcelein 17 theekopjes en 19 schoteltes, 1 suikerbakje, 7 borden waarvan 1 beschadigd, aan zwart aardewerk 3 trekpotten, 1 spoelkom, 1 suikerpote, aan bruin porcelein 1 spoelkom, aan bruin aardewerk 2 grove spoelkommen verder 2 blikken theeblaadjes, 1 vierkant houten theeblaadje, 2 vuurbezemtjes, 1 blikken fontijntje, 1 spiegel met een vergulde lijst, 2 barometers waarvan 1 kapot, 2 tafelkleden, 1 klein ijzeren plaatje, 1 houten blaasbalk, 1 ijzeren schop en haakje, 2 tafeltjes met 4 pootjes, 1 neerslaande tafel met 4 poten, 1 theestoof, 1 rood saaijen schoorsteenkleed met wit lint omboord, 1 scheerborstel, 1 gebloemd linnen schoorsteenkleed, 12 bruine stoelen met langer linnen, 8 schilderijen, 1 schilderij dat de Engelenburg voorstelde, 1 kaart van de Tielerwaard, 1 bed, 1 peuluw en 2 kussens, 2 vierkante houten zandbakken, 7 stoven, 1 plaat en 1 loden tabaksdoos.

Bron: Archief Familie Bierman inv. nr. 157 (Streekarchivariaat West-Betuwe)

Het verdwenen slot "Den Engelenburg".

Over De Engelenburg zijn er in het verleden diverse publikaties uitgebracht. O.a. door A.J. v/d Aa in zijn Aardrijkskundig woordenboek 1843-1844; Gelderse Volksalmanak 1877; Monumenten van Geschiedenis en Kunst in de Tielerwaard 1946; De Gecombineerde 1959-1960.

In 1833 verscheen er een publikatie van P.S. Schull over "Engelenburg". Het zal u dan ook enige moeite kosten om dit artikel te lezen, maar toch wil ik u een kopie van het origineel niet onthouden. Ik adviseer u dan ook het artikel meerdere malen te lezen en uw gedachten te plaatsen in die tijd.

VADERLANDSCHE BEDEVAARTEN.

DE RIDDERDAGEN.

Engelenburg, den 29 September, 1833.

Wij zouden wel van alle dichtelijk gevoel ontbloomt mogen heeten, indien wij voor het schoon der jeugdige lente geene oogen hadden, indien dat zachte, malsche groen der wilgentwijgen, die gepalmde bladen van den boom, dien eens CLUSIUS van de boorden van den Bosphorus bij ons overplante, den kastanjeboom ons niet trof, met zijne piramidaal getroste bloemruikers, nabootsende den heiligen kandelaar uit den Tabernakel van Israël.

Nieuwe natuurweelde ontluikt te midden van het smaragdtapijt der beemden, afgebroken door den goudranunkel, het zilverschoon, de purperkleurige veldkers en menigte van akker- en waterplanten, die

de wegen omzoomen, bestrooid met de schutbladen der olmen, en besneeuwd met het dons der ooftboomen.

Voor uwen voet verheft zich een ongeziene zanger, de vrolijke leeuwerik, en, schoon gij hem verloren acht in het azuur des hemels, zijne stijgende en dalende toonen overtuigen u van zijn muzikaal aanwezig.

Daar wiegt zich een zacht lentekoeltje in de roggearen, of slingert u, als de outerknaap in den tempel der Natuur, heerlijke geuren uit het bloeiende zaad.

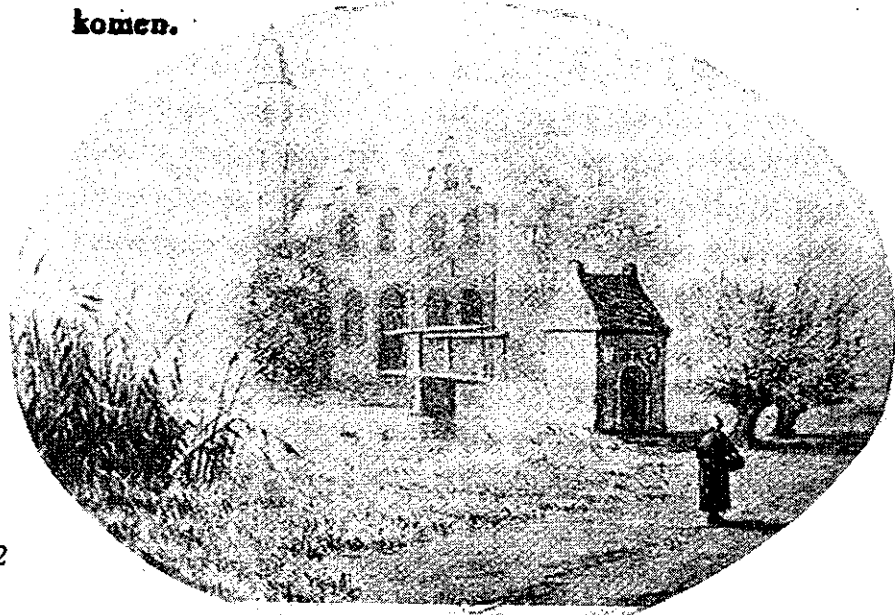
Wij willen geene stof voor een lentelied verzamelen, maar in het tijdperk der kwijnende Natuur ons de lente herinneren, bij het beschouwen van den herfst, op onzen togt naar een merkwaardig overblijfsel uit den grijzen voortijd.

Dichterlijker is mij voorgekomen dat jaargetijde, wanneer het geboomte duizend tinten heeft; dat onnavolgbaar bruin en geel van de ijpen lanen, die doodsbeenen gelijkende stelen van het afgevallen kastanjeblad, die geheimzinnige, dwarlende doondenans van het ritselend gebladert, die luchtintinten bij naderenden schemerschijn, van welker kleur zoo weinige schilder het geheim verstaat, dat somber treurige, dat zacht weemoedige, nauwelijks opgebeurd door den donkerrooden winterappel in den ijel geworden boomgaard, of den goudgelen wederschijn op den waterspiegel der cydonische peer, of het krachtig groen der dennen, dat alles herroept aan de verbeelding, door lenteweelde en zotterpracht verdarteld, de aanstaande sloping van al dat schoone en predikt

de vergankelijkheid van alles, en alzoo ook van den mensch en zijn gewrocht.

Het is dit zelfde weemoedig gevoel, hetwelk bij ons opgewekt wordt bij de beschouwing van merkwaardige bouwvallen; ten minste indien ik over de aandoeningen van anderen mag besluiten naar die, welke bij mij opkwamen, toen ik de ruïnen van het oude slot den *Engelenburg* bezocht, te midden (binnendijks) van het dorp *Herwijnen*, in den *Tielerwaard*, gelegen.

De poort van den voorburg en eenige steenhoopen zijn nog maar aanwezig; maar, zonderling en nauwelijks ergens elders te vinden, nog is er, in den voorgevel, het kuras en de helm zichtbaar aanwezig van een verslagen ridder, en het ijzeren kruis, dat de priester, als tolk der verzoening met God, gehecht heeft onder het visier en het pantser; dit gedenkstuk van eeuwen her heeft den tijd verduurd, en is, dank zij misschien deszelfs afgelegenheid van den grooten weg, tot heden den roof der Oldbuks ontkomen.

Er is van die oudheid op de plaats zelve nog menige herinnering achter gebleven, herinnering, zeggen wij, omdat, op *Wadenstein* na, al de oude burgten en slotten verwoest zijn. Het kasteel van *Herwijnen*, *Fritsenstein*, welcior aan de *BREDERODES* behoorende, is in 1672 door de Franschen verbrand en de *Waal* heeft de ruïne weggevoerd †). Ik herinner mij de puinen te hebben zien wegnemen van den *Blaauwen toren*, welke oorspronkelijk een blokhuis zoude geweest zijn, door Hertog *KARL* van *Gelderland* tegen de *Hollanders* opgericht †). De naam van den besaanden en dapperen *MAARTEN VAN ROSSUM*, *Gelderlands* oorlogsbliksem, komt in den omtrek dikwijls voor; zijn wapen staat gebeiteld op den hoofdgevel van het kasteel *Wadenstein*, hetwelk nog aanwezig is en bewoond wordt.

Maar, zoo als wij gezegd hebben, van den door ons bezochten bouwval met de ridderlijke reliquiën, vinden wij nergens eenig berigt, dat op kennis van zaken en gezag berust; de inwoners noemen het den *Engelenburg*; het puin en de omliggende grond behoort aan de familie *BIERMAN*; niet ver van de kerk gaat men langs een' afhellenden weg het land in, door eene laan van welgewassen perenboomen, afgegloten door een paar hekken. Op de nevensgaande plaat is de getrouwe afteekening van het overblijfsel afgebeeld, terwijl het genie van mijnen vriend, den kundigen schilder *DE KLERK*, voor het bijwerk gezorgd heeft.

Dit overgebleven gedeelte eener wapenrusting, van welker bezitter geene geheugenis meer bestaat, brengt ons bij de beschouwing in eene ernstige stemming, eenigzins getemperd door de waarneming, dat de ridderlijke helm thans eene uitgebreide familie van mus-schen ter woning strekt, welke door hun uit- en in-vliegen, geschreeuw en gesjilp onaangenaam dissoneren in de melancholische harmonie, waarin de geest gebracht was door de herinnering van vroeger bestaan en gesloopte welvaart. Die helm bedekte eens den schedel eens moedigen jongelings, wiens gebéente nu vermengd is met het stof, dat voor onzen voet opgaat, wiens brein opgelost is in het gaz, dat ons omgeeft, wiens schim misschien hier omwaart en den pelgrim dank zegt, dat hij zich den onbekende herinneren wil. Trouwens, men zegt dat, in het middernachtlijk uur, wanneer de maan haar geheimzinnig licht tusschen de olmen werpt, aldaar eene slanke gedaante verschijnt, in het wit gehuld en geslujerd, voor welke een ontpantserde en onthelnde ridder geknield zoude liggen, het schijnt bijwijken of de ridder zich opheft, de witte schim omhelst, en langzaam verdwijnt.

Misschien is dit de verzoening der schim van den onzaligen OTTO;

P. S. SCHULL.

De legende van de onzalige Otto kunt u lezen in ons volgende verenigingsblad.

M. van Maaren.

Een kiek van toen.

Zoals gebruikelijk wil ik eerst terugkomen op de foto van de vorige uitgave (jubileum burgemeester Vermeulen). Wim de Fockert (verslaggever) belde mij op, dat het onmogelijk was dat Jan van Boggelen op de foto stond, hij was reeds overleden op het moment dat de foto werd gemaakt.

De onbekende mevrouw op de foto is wel getraceerd. Volgens Gijs Bok was het juffrouw Toos die altijd op haar solex vanuit Arkel naar Herwijnen kwam getuft. Navraag bij Bas Biesheuvel bevestigde dit vermoeden. Hij vertelde dat het Toos Verhoeven uit Arkel was, juf aan de christelijke kleuterschool.

Nu de nieuwe "Kiek van Toen": kersenoogst 1959 bij Piet van Zee.

De personen op de foto zijn van links naar rechts: Trien Vervoorn, Gerrit de Kock (Hellow), Drika van Zanten, Bets Donker (Hellow), Cor van Oostrum, Bart van Zee, Aart van der Meijden (Hellow), Piet van Zee, slecht zichtbaar Kees Pippel (oud raadslid PvdA).

De foto komt van Gerrit de Kok (de miniatuurwagenbouwer uit Hellouw) en hij vertelde mij de volgende wetenswaardigheden over de kersenoogst. Op dit moment is er geen enkele kersenboomgaard meer te vinden in Herwijnen. Dat was 50 jaar geleden wel anders. Gerrit noemde 7 boomgaarden op, waarvan hij wist dat ze hebben bestaan:

1. de boomgaard van Piet van Zee
2. daarnaast had d'n advocaat (meester C. Vervoorn) een grote kersenboomgaard
3. aan de Schoutensteeg van De Lint welke beheert werd door Van Kuilenburg;
4. bij Maas Vervoorn thuis hadden zij een boomgaard tegenover waar nu Peer van Arendonk woont;
5. Jan Vervoorn (Koeweide);
6. Wim de Jong - Katerdam - opa van Wim Donker (Hellouw);
7. Jan de Wit - schoonvader van Geer de Fockert.

De kersenoogst zelf begon omstreeks 20 juni, afhankelijk van welk soort men had. De spreuwenjagers hadden dan al een dag of 10 geprobeerd om de kersendieven uit de boom te houden. Want zo gauw als er kleur op kwam vielen ze erop aan en dat 5 weken lang iedere dag (de spreuwen hielden geen rekening met de zondag) van 5 tot 's avonds 8 uur. Gerrit de Kock is begonnen als spreuwenjager bij Piet van Zee (en is er 25 jaar gebleven). Toen nog met de ratel en de bussen in de bomen. Na een paar dagen spreuwenjager geweest te zijn werd Gerrit door Piet van Zee bevorderd tot plukker. Men kreeg dan een hoenderikmand mee waar 5 kilo kersen in ging en een ladder van 36 sporten lang, en plukken maar. De mannen waren de plukkers en Piet van Zee met een aantal vrouwen sorteerden de kersen en deden ze in kistjes voor de veiling. Dirk van Noord kwam ze 's avonds met de vrachtauto halen en zorgde zo voor het vervoer naar de veiling.

Enkele anekdotes die Gerrit zich herinnerde:

- Het was de gewoonte, dat, als men een dubbele kers vond als plukker, de baas trakteerde op een borrel. Trien Vervoorn had een dubbele kers geplukt bij z'n eigen thuis en deze kers de volgende dag meegenomen naar Piet van Zee wat hem natuurlijk op een traktatie kwam te staan.
- Toen men op een gegeven moment aan d'n Advocaat een dubbele kers liet zien was het enige wat hij uit kon brengen "dat vind ik leuk" en de traktatie bleef achterwege.

- Veel schooljeugd ging in die tijd kersen zoeken en dan kwam voor de plukkers nogal eens het verzoek "laat er eens een paar vallen", dat kon dan vaak wel maar dan moesten ze eerst even de kersenschaar bij een collega halen die hem natuurlijk weer net aan de buurman had uitgeleend.

- Was de oogst voorbij dan werd er een borrel meer geschonken en kon het weleens zeer gezellig worden. Zo kon het gebeuren, dat het wat uit de hand liep. Hannes de Keet (Van Weelden) kreeg bij iedere ronde een dubbele borrel en als er dan ook nog volop worst gegeten werd kan men zich wel indenken dat de maag van Hannes veel te verduren kreeg. Ook Roel van de Wijngaard had zijn part goed op en schoot bij thuiskomst pardoes onder de keukentafel, maar ja, hij zette de fles op een gegeven moment gewoon aan de mond.

Aldus de herinneringen van Gerrit de Kock, die de kersenoogst de mooiste tijd van het jaar vond. Het is een stukje historie dat geheel uit het dorpsbeeld van Herwijnen is verdwenen. Jammer maar het is niet anders, want een ieder heeft zo zijn eigen reden gehad om de kersenboomgaard te rooien. Maar voor ons als lezer van "Een kiek van toen" een goede reden om hier eens even bij stil te staan.

Jaap de Kock.

Het Herwijne's Volkslied

[wijs: Waar in 't bronsgroen eikenhout]

Midden in de Tielerwaard
Ligt een dorpje klein,
Slechts een stipje op de kaart,
Maar het mag er zijn.
Huizen langs een kronkeldijk
Appelbomen-droom!
Dat moet Herwijnen zijn,
Het dorpje waar ik woon.

Wilgen langs een boerensloot,
Rietkraag rond een plas.
's Nachts getjoeker van een boot,
vee in drassig gras.
Mensen in de tuin aan het werk,
Vriendelijk, vertrouwd.
Dat is Herwijnen dan,
't dorp waar ik van houd.
Dat is Herwijnen dan,
't dorp waar ik van houd.

Van de redactie.

De estafettepen is door de penningmeester aan bij doorgegeven, zodat ik de (eervolle) opdracht kreeg om een voorwoord te schrijven in ons verenigingsblad.

Om allereerst een moment achterom te kijken, vele vergaderingen om tot een oprichting te komen van een historische vereniging in Herwijnen, is er voldoende belangstelling zodat het verantwoord is om een vereniging op te richten.

En dan de eerste ledenvergadering. Met spanning hebben we deze avond tegemoet gezien en als er dan gelijk al 50 personen op zo'n avond afkomen en nog lid worden ook dan weet je dat het wel snor zit.

Maar je mag dan wel een historische vereniging zijn, dat wil nog niet zeggen dat je alsmaar achterom moet kijken. Neen, we zijn een jonge vereniging die bruist van energie en dat betekent vooruit kijken en ook voor 1998 staat (stond) er weer veel te gebeuren.

De eerste bijeenkomst met de heer P. Bijl was een groot succes en ook de jaarvergadering werd druk bezocht.

In de Onderweg tussen Jan van Mourik en Aart Blom is de oude dorpspomp weer in ere herstelt.

Op 10 juni zal op Den Ouden Dijk een zomeravond bijeenkomst plaatsvinden waar het boekje over het 100-jarig bestaan van muziekvereniging "Wilhelmina" voor het eerst zal worden uitgereikt. Een avond waar vele naar uitkijken en de datum al maanden in hun agenda hebben genoteerd. Een avond met voordrachten, vertelsels, anekdotes en muziek.

Ook op de braderie tijdens het Oranjefeest hopen we met een stand aanwezig te zijn.

Verder is het voor ons de vraag wie wordt het tweehonderdste lid. Ja, zo snel kan het gaan en daar zijn we als bestuur best een beetje trots op.

Er wordt geweldig veel voor gedaan en als men daar zoveel respons op krijgt dan weet je dat het niet voor niets is en dat zo'n vereniging zeker een recht van bestaan heeft.

Verder wen ik u allen veel leesplezier in het zevende nummer van Historische Vereniging "Den Ouden Dijk" Herwijnen.

Jaap de Kock